

dosarul nr. 2ra-1379/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecătorul: V. Midrigan
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecătorii: E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Republica Moldova reprezentantă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva lui Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev cu privire la încasarea sumei în ordine de regres, constatarea neglijenței grave, manifestată prin neîndeplinirea obligației de a întreprinde măsuri prompte și eficiente de protejare a victimei și pedepsirea agresorului,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2018, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

c o n s t a ț ă :

La 05 februarie 2016 Republica Moldova, reprezentată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev privind încasarea în ordine de regres sumei de 323388,98 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 28 ianuarie 2014 Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Curtea) a pronunțat hotărârea în cauza T.M. și C.M. vs. Republica Moldova, care a devenit definitivă la 28 aprilie 2014. În această speță, reclamanta Tatiana Moraru s-a plâns în fața Curții Europene, că drepturile sale garantate de articolul 3 și 8 din Convenție au fost încălcate ca urmare a omisiunii autorităților de acordare de protecție de la violența în familie.

Reclamantul a menționat că la 01 aprilie 2011 de către Tatiana Moraru și Moraru XXXXXX a fost depusă o plângere împotriva lui Marcel Moraru prin care au solicitat eliberarea unei ordonanțe de protecție. La 05 aprilie 2011 reclamantele au solicitat procuraturii să pornească urmărirea penală în privința lui Marcel Moraru. La 6 mai 2011 procurorul în Procuratura s. Buiucani Daniela Chiriac a respins cererea, constatând că raportul de examinare medico-legală a confirmat că vătămrile cauzate reclamantelor erau calificate ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, ceea ce înseamnă că infracțiunea de violență în familie, care

presupune cel puțin vătămarea ușoară a integrității corporale sau sănătății nu a fost comisă. La 12 mai 2011 reclamantele au depus plângere Procurorului General împotriva acestei ordonanțe de refuz în începerea urmăririi penale. Prin ordonanța Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 11 aprilie 2011, judecător Lazăr Sergiu, s-a dispus aplicarea măsurilor de protecție, prin care Marcel Moraru a fost obligat de a părăsi temporar locuința comună și de a sta la o distanță nu mai mică de 100 m de locul de lucru și de studii ale reclamantelor. Cu toate acestea, ordonanța judecătorească nu a fost expediată autorităților de resort, iar reclamanta a obținut copia acesteia abia la 22 aprilie 2011. În aceeași zi, reclamanta a depus demersuri de executare a ordonanței judecătorești către Comisariatul de poliție Buiucani, Ministerul Afacerilor Interne și Direcția asistență socială Buiucani mun. Chișinău. Prin raportul de evaluare psihologică din 20 aprilie 2011 s-a confirmat că Moraru XXXXXX a suferit anxietate și tulburare emoțională. Ei i s-a recomandat să nu contacteze cu tatăl său agresiv. În pofida celor două vizite ale colaboratorilor de poliție cu scopul de a-l forța pe Marcel Moraru să părăsească apartamentul comun (la 27 și 29 aprilie 2011), dânsul a refuzat să plece, iar reclamantele au fost nevoite să rămână câteva nopți la rude. Ultima tentativă din 29 aprilie 2011 de a-l evacua a eșuat, deoarece Marcel Moraru a prezentat o încheiere a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 aprilie 2011, judecător Lazăr Sergiu, prin care s-a dispus suspendarea executării ordonanței judecătorești din 11 aprilie 2011 până la examinarea recursului depus de Marcel Moraru. Reclamantele au contestat încheierea judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 aprilie 2011.

La 17 mai 2011 Direcția generală poliție ordine publică a Ministerului Afacerilor Interne de asemenea, a contestat acea încheiere, invocând că instanța de judecată era obligată prin lege să emită în 24 de ore o încheiere în privința plângerii reclamantelor, însă aceasta în mod vădit a încălcat acest termen. Mai mult, legea prevedea că contestarea încheierii privind aplicarea ordonanței de protecție nu suspendă executarea măsurilor aplicate; cu toate acestea, instanța de judecată a suspendat executarea ordonanței judecătorești din 11 aprilie 2011. De asemenea ordonanța judecătorească nu a fost expediată de îndată Comisariatului de poliție și direcției de asistență socială, astfel cum prevedea legea. Omisiunea de a pronunța o încheiere și de a executa ordonanța de protecție eventual eliberată, au impus reclamantele la riscul ulterioarelor maltratări.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 mai 2011 s-a casat ordonanța din 11 aprilie 2011, anulând implicit și măsurile enunțate în ordonanța de protecție. Instanța de judecată a constatat că instanța de fond a omis să examineze cererea reclamantelor în procedură specială și nu a specificat motivarea necesității eliberării ordonanței de aplicare a măsurilor de protecție, nu a verificat dacă pretinsul agresor a fost citat în mod corespunzător la ședința de judecată, și a omis să solicite organului de asistență socială și poliției să prezinte un raport înainte de a elibera ordonanța de protecție. Mai mult, prima instanță nu putea să suspende executarea ordonanței de protecție, astfel cum a procedat. Prin urmare, încheierea din 29 aprilie 2011, deasemenea a fost casată cu restituirea cauzei spre rejudecare.

La cererea reclamantei, la 04 iulie 2011 procuratura a pornit urmărirea penală în privința lui Marcel Moraru, fiind acuzat de violență în familie. Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 iulie 2011, judecătorul Liuba Pruteanu, cererea reclamantei privind eliberarea ordonanței de protecție s-a respins.

Instanța de judecată a constatat că cea de-a doua reclamantă a menționat că își iubește ambii părinți în mod egal; că tata a spus lucruri groaznice și a încercat să le alunge din apartament; și că au fost cazuri când tatăl a lovit-o pe mama sa și de asemenea când mama sa l-a zgâriat pe tata și l-a amenințat cu un cuțit. Instanța de judecată a notat că deși prima reclamantă a invocat că Marcel Moraru a agresat-o verbal, totuși a hotărât că nu poate admite pretențiile ei din lipsă de probe. Instanța de judecată a concluzionat că nu exista probe că ar fi avut loc violența în familie.

Prin decizia Curții de Apel Bălți 29 septembrie 2011 s-a casat încheierea Judecătoreiei Buiucani mun.Chișinău din 15 iulie 2011, s-a eliberat o ordonanță de protecție în favoarea reclamantelor, similară celei din 11 aprilie 2011. La 06 octombrie 2011 aceasta a fost oficial adusă la cunoștința lui Marcel Moraru. La 28 decembrie 2011 un colaborator de poliție a confirmat că această ordonanță judecătorească a fost respectată.

Prin ordonanța din 30 septembrie 2011 procurorul în Procuratura s. Buiucani, Igor Cerchez a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Marcel Moraru, tot la 30 decembrie 2011 procurorul ierarhic superior a anulat ordonanța respectivă.

La 30 decembrie 2012 a fost anulată ordonanța de încetare a urmăririi penale din 30 septembrie 2011, cu reluarea urmăririi penale de către procurorul Alexei Axentiev. Prin ordonanța procurorului în Procuratura s. Buiucani, Alexei Axentiev din 31 mai 2013, Marcel Moraru a fost scos de sub urmărire penală din lipsa elementelor infracțiunii, procesul penal fiind clasat. Reclamantele au invocat că statul a omis să-și îndeplinească obligațiile pozitive în temeiul articolului 3 din Convenție pentru a le proteja de violența în familie și pentru a preveni repetarea unei astfel de violențe.

Examinând cauza în fond, Curtea Europeană a constatat, în unanimitate, existența încălcării drepturilor reclamantelor. Curtea a constatat că autoritățile cunoșteau despre comportamentul violent al lui Marcel Moraru, care a devenit și mai evident atunci când instanțele judecătorești naționale au eliberat ordonanța de protecție din 11 aprilie 2011. Curtea a reținut că, opinia procurorului, că nu poate fi pornită o urmărire penală, decât dacă victimei i s-au cauzat leziuni de un anumit grad de severitate, de asemenea ridică întrebări referitoare la eficiența măsurilor de protecție, ținând cont de multiplele tipuri de violență domestică, nu numai care rezultă în vătămări corporale, dar și în abuz psihologic și economic. După ce a fost agresată a doua oară la 21 martie 2011 și a solicitat eliberarea unei ordonanțe de protecție, prima reclamantă a fost nevoită să aștepte 10 zile pentru ca instanța de judecată să examineze cererea, în pofida termenului de 24 ore stabilit de lege. Când ordonanța a fost eliberată în cele din urmă, aceasta nu a fost expediată de îndată reclamantelor, nici Comisariatului de poliție pentru executare, expunând astfel reclamantele la un risc ulterior de maltratare.

Mai mult, în pofida tuturor probelor din dosar, atât instanțele judecătorești cât și procuratura au refuzat să ofere protecție eficientă până la 29 septembrie 2011. Curtea a constatat că reclamantelor nu li s-a acordat protecție efectivă decât după un an de la relatarea primului incident care a implicat vătămarea corporală, și jumătate de an după depunerea cererii privind eliberarea unei ordonanțe de protecție. Curtea a mai reținut că, având în vedere modul în care autoritățile au examinat cauza, în special cunoașterea de către autorități despre riscul violenței ulterioare din partea lui Marcel Moraru și omisiunea lor de a întreprinde măsuri

eficiente în privința sa timp de câteva luni, Curtea a constatat că Statul a omis să respecte obligațiile sale pozitive în temeiul articolului 3 din Convenție. Prin urmare, a existat o încălcare a acestei prevederi. Autoritățile naționale au tolerat în mare măsură o astfel de violență și n-au intervenit prompt, au permis tergiversări și au omis să manifeste diligența corespunzătoare întru protecția reclamantelor împotriva violenței în familie. Curtea a atras atenția asupra constatărilor sale, că omisiunea Statului de a proteja femeile împotriva violenței în familie încalcă drepturile lor la protecție egală în fața legii și că această omisiune nu este necesară să fie intenționată. Curtea a menționat că prima reclamantă a fost supusă violenței din partea soțului său de mai multe ori și că, autoritățile cunoșteau despre aceste agresiuni. De asemenea, Curtea a indicat că procurorul a refuzat în pornirea urmăririi penale, deoarece nu a considerat vătămrile corporale ale primei reclamante ca fiind suficient de grave, ceea ce atestă omisiunea de a realiza sau de a explica autorităților responsabile pentru executare, specificul naturii violenței în familie, care nu constă întotdeauna în vătămări corporale. Suplimentar, autoritățile au avut nevoie de mult timp pentru a lua în considerație cererea reclamantei privind eliberarea unei ordonanțe de protecție, iar apoi au omis să o expedieze pentru executare. Ulterior, colaboratorii de poliție nu au întreprins o acțiune fermă întru evacuarea agresorului din locuința comună, după care instanța de judecată a suspendat executarea ordonanței de protecție, în pofida situației urgente, o încheiere caracterizată de autorități ca fiind contrară legii. Între timp, prima reclamantă a fost impusă să-și caute un alt adăpost. De asemenea, pasivitatea autorităților rezultă din omisiunea lor de a oferi măsuri de protecție până la depunerea cererii privind eliberarea ordonanței de protecție sau să pornească urmărirea penală împotriva lui Marcel Moraru până la depunerea unei plângeri. Ținând cont, în particular de vulnerabilitatea victimelor violenței în familie, care de obicei omit să comunice incidentele, era de obligația autorităților să verifice dacă situația necesita o reacție fermă din partea Statului și cel puțin să informeze prima reclamantă despre existența măsurilor de protecție. Curtea a pus la îndoială atitudinea instanței de judecată, care examinând aceleași materiale ale cauzei ca și cele analizate în privința plângerii în temeiul articolului 3 și menționând afirmațiile celei de-a doua reclamante, că tatăl său a agresat-o fizic și verbal pe mama sa, nu a constatat existența violenței în familie (încheierea din 15 iulie 2011 judecător Liuba Pruteanu). În opinia Curții, combinarea factorilor menționați demonstrează clar că acțiunile autorităților nu au fost doar o simplă omisiune sau tergiversare în combaterea violenței asupra reclamantei, dar a condus la tolerarea repetată a violenței și a reflectat o atitudine discriminatorie față de prima reclamantă ca femeie. Constatările raportorului special al Națiunilor Unite cu privire la violența asupra femeilor, cauzele sale și consecințele, precum și datele statistice ale Biroului Național de Statistică creează doar impresia că autoritățile nu apreciază cu desăvârșire seriozitatea și extinderea problemei violenței în familie în Moldova și efectul său discriminatoriu asupra femeilor.

Ținând cont de circumstanțele specifice ale cauzei, Curtea a constatat că a existat o încălcare a articolului 14 coroborat cu articolul 3 din Convenție în privința primei reclamante. În urma controlului din oficiu asupra legalității ordonanței din 31 mai 2013 de scoatere de sub urmărire penală a agresorului Marcel Moraru, la 31 septembrie 2014, Procuratura Generală a dispus anularea ordonanței în cauză cu

reluarea urmăririi penale. Procurorul Alexandru Gladco a solicitat verificarea temeiniciei ordonanței procurorului Alexei Axentiev din 31 mai 2013, având în vedere că la 28 aprilie 2014 a devenit definitivă și executorie hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțată la 28 ianuarie 2014 în cauza T.M. și C.M. contra RM (cererea nr.26608/11), privind constatarea violării art.3 „interzicerea torturii și art. 14 „interzicerea discriminării” din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care a constatat că în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX a fost aplicată violența domestică din partea agresorului Marcel Moraru, iar statul a omis să garanteze protecția efectivă a părților vătămate Tatiana Moraru și XXXXXX Moraru, a inițiat investigații ineficiente care au condus la încurajarea agresorului să continue aplicarea violenței domestice în asemenea mod, hotărârea de scoaterea de sub urmărire penală cu clasarea procesului penal emise în privința lui Marcel Moraru, a fost adoptată prematur, fără a fi asigurată o investigație minuțioasă, complete și obiectivă a circumstanțelor cazului. Astfel ordonanța din 31 mai 2013 este contrară legii și constituie un impediment pentru repunerea Tatianei Moraru și Cătălinei Moraru în drepturile lezate prin asigurarea efectuării unei investigații eficiente și efective asupra cazului violenței în familie, excluzând în așa mod posibilitatea ca persoana vinovată să poartă răspundere pentru faptele săvârșite.

Potrivit dispozitivului hotărârii în cauză, Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să achite în beneficiul reclamantei suma de 15000 EURO pentru prejudiciul moral și suma de 2150 EURO cu titlu de costuri și cheltuieli, care trebuie să fie convertite în lei moldovenești conform ratei de schimb aplicabile la data efectuării plății, plus orice taxă care poate fi percepută. În acest scop, la 23 iulie 2014 Ministerul Finanțelor a transferat suma de 323 388,98 lei în contul Tatianei Moraru conform ordinului de plată nr. 295.

Reclamantul a concluzionat că cele relatate indică asupra faptului că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege privind tragerea la răspundere materială a părților în ordine de regres și anume: existența faptului prejudiciului cauzat (suma 323 388,98 lei achitată din bugetul de stat); vinovăția părților constatată prin Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 ianuarie 2014; legătura causală dintre faptele ilicite ale acestora (omisiunea autorităților naționale de manifestare a diligenței corespunzătoare întru protecția reclamantelor împotriva violenței în familie) și prejudiciul cauzat (suma 323 388,98 lei achitată din bugetul de stat).

În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (1) și (2) al Legii nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la agentul guvernamental, statul are dreptul de regres împotriva persoanelor ale căror acțiuni sau inacțiuni au determinat ori au contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției care a fost constatată printr-o hotărâre sau a impus soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene ori formularea unei declarații unilaterale. Sumele stabilite prin hotărârea sau decizia Curții Europene, prin acordul de soluționare amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene sau prin declarația unilaterală se restituie în baza unei hotărâri judecătorești, proporțional vinovăției stabilite.

Reieșind din dispozițiile normei citate supra, Ministerul Justiției al Republicii Moldova este obligat să întenteze acțiunea în regres, dacă se întrunesc condițiile stabilite prin lege, în termen de 3 ani din ziua achitării sumelor stabilite prin

hotărârea sau decizia Curții Europene ori prin acordul de soluționare pe cale amiabilă.

În drept, pretențiile se întemeiază pe dispozițiile art. 5 ; 7; 32; 55; 56; 166-167 Cod de procedură Civilă, art.1398 alin.1, art.1414 alin.1, art.1415 alin.1 Cod Civil, Legea (nr.151 din 30 iulie 2015, publicată în M.O. la 21 august 2015, Nr. 224-233, art Nr : 455) cu privire la Agentul Guvernamental.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea în ordine de regres în mod solidar de la Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev în beneficiul statului a sumei de 323388,98 lei.

La 15 septembrie 2016 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de concretizare și completare a pretențiilor din acțiunea civilă prin care a solicitat constatarea neglijenței grave în inacțiunile pârâților Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev, manifestată prin neîndeplinirea obligației de a întreprinde măsuri prompte și eficiente de protejare a victimei și pedepsirea agresorului, care a determinat încălcarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale în cauza T.M. și C. M. contra Republicii Moldova (cererea nr. 26608/11); încasarea în ordine de regres, în mod solidar de la Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev în beneficiul statului a sumei de 323388,98 lei.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul central) cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției date instanța de fond conchide că cererea de chemare în judecată este una neîntemeiată, deoarece constatarea neglijenței grave în inacțiunile pârâților, precum solicită reclamantul poate fi constatată doar printr-o sentință și nu o hotărâre a instanței civile, bazată doar pe constatările Curții Europene. În speță, nu se atestă existența unei sentințe de condamnare în privința pârâților, prin care să fie constatată vinovăția acestora, respectiv se exclude și răspunderea civilă a ultimilor. Or, răspunderea judecătorilor și a procurorilor nu poate rezulta doar din constatările Curții Europene prin care se atestă o încălcare a Convenției.

La 13 decembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 29 noiembrie 2017, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin încheierea din 14 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Republica Moldova reprezentantă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva lui Serghei Lazăr, Liuba Pruteanu, Daniela Chiriac, Igor Cerchez, Alexei Axentiev cu privire la încasarea sumei în ordine de regres, constatarea neglijenței grave, manifestată prin neîndeplinirea obligației de a întreprinde măsuri prompte și eficiente de protejare a victimei și pedepsirea agresorului a fost strămutată la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 29 noiembrie 2017.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 23 mai 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2018 și a hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 29 noiembrie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată inițiale și cea de concretizare și completare a pretențiilor (f.d. 1-7, Vol.II).

În motivarea recursului recurentul a menționat că de către instanțele ierarhic inferioare au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, au interpretat în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele cauzei, temeuri ce stau la baza admiterii recursului înaintat și casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond contestată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 24 aprilie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 15 mai 2018, confirmarea despre recepționarea acesteia de către părți fiind anexată la materialele dosarului.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 23 mai 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegețiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e :

Recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean